

TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNNALLE

Arvoisa vastaanottaja,

- 1. Asia:** Hankintaoikaisuvaatimus Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan hankintapäätökseen 5.5.2021 § 81. Hankintapäätös on saatu tiedoksi 6.5.2021, joten muutoksenhakuaikaa on 20.5.2021 vielä jäljellä.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnasta käytetään myöhemmin nimeä "lautakunta" ja hankintapäätöksestä 5.5.2021 § 81 "hankintapäätös".

- 2. Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä:**

LS-Liikennelinjat Oy (myöhemmin "Liikennelinjat")
Autokatu 11
20380 Turku

- 3. LS-Liikennelinjat Oy:n asiamies ja prosessiosoite:**

Eero Kokkonen, OTK, LLM¹
Lakitoimisto Eero Kokkonen Oy
Rauhankatu 12a 24
20100 Turku
puh. 044 790 4909
laki@eerokokkonen.fi

- 4. Liikesalaisuudet:**

Asiakirja ei sisällä Liikennelinjojen liikesalaisuuksia.

- 5. Hankintaoikaisuvaatimus:**

Liikennelinjat vaatii, että lautakunta kumoaa hankintapäätöksensä 5.5.2021 § 81 ja järjestää kyseessä olevan tarjouskilpailun kokonaan uudestaan.

¹ LIITE 1; Asiamiehen valtakirja.

6. Valitus markkinaoikeuteen:

Liikennelinjat jättää hankintapäätöksestä myös valituksen markkinaoikeuteen ja koska hankinnassa on noudatettava odotusaikaa hankintalain 150.1 §:n perusteella hankintayksikkö ei saa tehdä hankintasopimusta asiassa.

7. Hankinta-oikaisuvaatimuksen perustelut:

7.1. Tarjouspyyntö 9.3.3021 oli epäselvä eikä se tuottanut yhteismitallisia sekä vertailukelpoisia tarjouksia, jolloin avoimuusperiaatetta sekä tarjoajien syrjimättömyyden ja tasapuolisen kohtelun vaatimuksia on rikottu

Hankintapäätöksestä ilmenee, että saatujen ja kelpoisuusvaatimukset täyttävien tarjousten kokonaistaloudellisuuden arviointi on tapahtunut suhteessa 97 % hinta ja 3 % kaluston ominaisuudet. Enimmäispistemäärä on ollut 100 pistettä.

Hinnan osalta hankintapäätöksessä on kerrottu, että halvin kokonaishinta huomioiden linjakilometrit, linjatunnit ja autopäivät sai enimmäismäärän 97 pistettä.

Tarjouspyynnön sivulta 15 ilmenee, että liikennöintipalveluun käytettävien linja-autoja tulee olla 2 kappaletta isoja A-tyyppin ja M2-luokan linja-autoa sekä 4 kappaletta pieniä P2-tyyppin M2 tai M3 luokan linja-autoa. A-tyyppin linja-auto on matalalattiainen 2-akselinen kaupunkiliikenne linja-auto (vähintään 31 istumapaikkaan) ja P2 tyyppin linja-auto (vähintään 16 istumapaikkaa) on matalalattiainen pienoislinja-auto. Kyse on siis erilaisista linja-autoista, jotka ovat myös hankintahinnoiltaan ja käyttökustannuksiltaan erilaisia. Todettakoon, että tarjouspyynnön liitteen 3a perusteella edellä kuvatuista 6 linja-autoista 3 piti olla uusia liikennöinnin alkamisvuonna 2022 käyttöönotettavia. Liikennöitsijöiden on tarjouspyynnön vaatimusten johdosta ja perusteella tullut siis yksikköhintojensa mitoittamisessa ja laskemisessa suorittaa myös harkinta sekä valinta minkätyyppisiin uusiin vuonna 2022 käyttöönotettaviin autoihin ja toisaalta myös millaisiin käytettyihin autoihin on kokonaistaloudellisesti järkevintä panostaa.

Liitteessä 5a on sivulla 13 otsakkeen ”VUOTUISET SUORITTEET HINTAVERTAILUA VARTEN” määrätty, että kokonaistaloudellisuutta vertailtaessa käytetään vuoden 2021 suoritteita, vaikka sopimuksen mukainen liikennöinti alkaa vuonna 2022. Otsakkeen alla on esitetty kilpailun 2021 suoritteet autopäivinä, tunteina ja kilometreinä. Kilpailun suoritteita ei ole esitetty palvelun toteutuksessa käytettävien isojen ja pienten linja-autojen osalta erikseen.

Tarjouspyynnössä 9.3.2021 on määrätty, että toimittajan tulee tarjouspalvelussa ilmoittaa hankinnan kohteen tiedot syöttölomakkeella. Tarjouspyynnön sivulla 14 kohdassa ”hankinnan kohteen kriteerit” on tarjoajan tullut ilmoittaa yksilöidyt tarjoushintansa. Yksikköhintoina on tullut esittää ”ISON BUSSIN” osalta linjakilometrien, linjatuntien (arkipäivät/lauantai ja pyhäpäivät) sekä autopäivien osalta erikseen. Vastaavasti samat yksikköhinnat on tullut esittää ”PIKKUBUSSIN” osalta.

Edellä kuvattu hankintayksikön hankintamenettely on julkisista hankinnoista annettujen oikeusohjeiden vastainen:

Erityisalojen hankintalain 71.1.§:n mukaan tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Lainkohtaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 108/2016) on viittaus hankintalain 67 §:ään, jota koskevan hallituksen esityksen mukaan tarjouspyynnön tarkoituksena on hankinnan kohteen ja sen toteuttamiseen liittyvien seikkojen kuvaaminen siten, että sen perusteella saadaan lopullisia, yhteismitallisia ja vertailukelpoisia tarjouksia, joiden perusteella tarjouksia voidaan tasapuolisesti verrata.

Koska kyseessä olevan liikennöintipalvelun hankkimista koskevan tarjouspyynnön hintavertailua varten annetuissa vuotuisissa suoritteissa ei ole eritelty liikennöinnissä käytettävien isojen- ja pienten linja-autojen suoritteita, tarjouksen jättäneet tarjoajat mutta myös osallistumista harkinneet potentiaaliset tarjoajat, eivät ole saaneet selville kaikkia tarjouksensa yksikköhintojen sekä kaluston mitoittamisessa ja laskemisessa tarvittavia tietoja. Näiltä osin tarjouspyyntö on siis ollut epäselvä eikä se ole voinut tuottaa yhteismitallisia sekä vertailukelpoisia tarjouksia, jolloin avoimuusperiaatetta sekä kaikkien tarjoajien syrjimättömyyden ja tasapuolisen kohtelun vaatimuksia on rikottu.

7.2.Yksikköhinnat on tullut esittää hintatasossa, joka ei ole ollut riittävällä tavalla selvillä tarjousten jättöhetkellä, jolloin avoimuusperiaatetta sekä tarjoajien syrjimättömyyden ja tasapuolisen kohtelun sekä suhteellisuuden vaatimuksia on rikottu

Tarjouspyynnön kohdassa ”Hinta ja kaupalliset ehdot” on määrätty, että tarjoajan tulee ilmoittaa liikennesuoritteiden yksikköhinnat siinä hintatasossa, jota liikennöinnistä maksetaan 1.4-30.6.2021. Määräyksen johdosta yksikköhintojen laskemiseen on vaikuttanut Tilastokeskuksen linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksi ajalta 1.1.2021 – 30.3.2021. Indeksillä 1/2021 vaikuttaa siis maksettaviin hintoihin kvartaalilla 2/2021.

Indeksi 1/2021 oli kuitenkin potentiaalisten tarjoajien yksikköhintojen laskennan osalta huomioitavissa vasta 22.4.2021 kun Tilastokeskus julkaisi maaliskuun 2021 indeksin. Tarjoukset tuli jättää seuraavana päivänä 23.4.2021 kello 11.00 mennessä.

Edellä kuvattu hankintayksikön hankintamenettely on julkisista hankinnoista annettujen oikeusohjeiden vastainen:

Erityisalojen hankintalain 71.1.§:n mukaan tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Lainkohtaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 108/2016) on viittaus hankintalain 67 §:ään, jota koskevan hallituksen esityksen mukaan tarjouspyynnön tarkoituksena on hankinnan kohteen ja sen toteuttamiseen liittyvien seikkojen kuvaaminen siten, että sen perusteella saadaan lopullisia, yhteismitallisia ja vertailukelpoisia tarjouksia, joiden perusteella tarjouksia voidaan tasapuolisesti verrata.

Markkinaoikeus on vastaavatyypisessä tapauksessa (MAO:7/12) todennut, että tarjouskilpailuun osallistuvien tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi hankinnan kohde ja tarjousten valintaan vaikuttavat seikat tulee kuvata tarjouspyynnössä sellaisella tarkkuudella, että tarjouspyyntö tuottaa yhteismitallisia ja vertailukelpoisia tarjouksia. Hankintamenettelyn avoimuus ja tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu edellyttävät, että tarjoajat tietävät jo tarjouksia laatiessaan, millä seikoilla on merkitystä tarjouksia vertailtaessa.

Koska indeksi 1/2021 oli mahdollista saada selville vasta 22.4.2021, kun tarjoukset tuli jättää seuraavana päivänä 23.4.2021 kello 11.00 mennessä, on tarjouspyyntö tältä osin ollut epäselvä eivätkä potentiaaliset tarjoajat tienneet tarjouksia laatiessaan riittävällä tavalla kaikkia seikkoja, joilla oli merkitystä yksikköhintojen laskemisessa ja näin ollen merkitystä tarjouksia vertailtaessa. Tällöin hankintamenettelyssä on rikottu tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun, avoimuuden ja suhteellisuuden vaatimuksia.

Edellä viitatussa markkinaoikeuden ratkaistavana olleessa samantyyppisessä tapauksessa indeksi oli tullut tarjoajien tietoon noin viikkoa ennen tarjousten jättämistä. Tässä tapauksessa indeksi on potentiaalisesti voinut tulla tarjoajien tietoon vasta päivää ennen tarjousten jättämistä, jota tilannetta ei voida pitää julkisista hankinnoista annettujen oikeusohjeiden mukaisena.

Turussa 20.5.2021

LS-Liikennelinjat Oy



psta: Eero Kokkonen, asiamiehenä

Litteet: LIITE 1; Asiamiehen valtakirja.